

بیت سید کا توکر فر
۱۳۱۵
۱۳۱۵

یادناست عبا سحاب

جلد دوم

زیر نظر هیات علمی:

دکتر محمد تقی رهنمائی

دکتر طهر مورث ساجدی

دکتر معین بنعفری دهقی

استاد جانشید نیاز فر

به اهتمام

محمد رضا سحاب

 موسسه جغرافیائی و کارتوگرافی سحاب
تاسیس آشنایان جغرافیای ایران

Sahab Geographic & Drafting Institute

تاسیس ۱۳۱۵ شمسی - ۱۹۳۶ میلادی

تهران، خیابان سمیه (بین بهار و شریعتی)، شماره ۳۰ تلفن ۷۷۵۳۵۶۷۰ (۰۲۱) فکس ۷۷۵۳۵۸۷۶ (۰۲۱)

سایت: www.sahabmap.com پست الکترونیکی: sahabmap1@yahoo.com

کلیه حقوق طبع و نشر برای موسسه جغرافیائی و کارتوگرافی سحاب محفوظ است.

عنوان و نام پدیدآور	: هشتاد سال کارتوگرافی (۱۳۱۵ - ۱۳۹۵) : یادنامه استاد عباس سحاب/ زیر نظر محمدتقی رهنمایی ... [و دیگران] : به اهتمام محمدرضا سحاب .
مشخصات نشر	: تهران : موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی سحاب ، ۱۳۹۶ -
مشخصات ظاهری	: ج. : تصویر (بخشی رنگی) ، جدول (بخشی رنگی) .
شابک	: ۹۷۸۰۶۰۰۲۶۷۰۱۹۰۹ : ۹۷۸۰۶۰۰۲۶۷۰۱۹۰۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: فهرست نویسی براساس جلد دوم ، ۱۳۹۶ .
یادداشت	: زیر نظر محمدتقی رهنمایی ، طهمورث ساجدی ، محمود جعفری دهقی ، جمشید کیانفر.
عنوان دیگر	: یادنامه استاد عباس سحاب .
موضوع	: سحاب، عباس، ۱۳۰۰ - ۱۳۷۹ . -- یادنامه ها
موضوع	: جغرافیدانان -- ایران -- سرگذشتنامه
موضوع	: Geographers -- Iran -- Biography
شناسه افزوده	: رهنمایی، محمدتقی، ۱۳۳۳-، ناظر
شناسه افزوده	: سحاب، محمدرضا، ۱۳۲۷ - . گردآورنده
شناسه افزوده	: Sahab, Mohammad Reza
شناسه افزوده	: موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی سحاب
شناسه رده	: Muassasah-i Jughرافی va Kärtügrāfi-i Sahāb
رده بندی ک	: ی. ۱۳۰۰ ۲۲۵۵ / س. ۶۹
رده بندی دیویی	: ۹۱۰/۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۷۹۷۴۷۰

شماره انتشاراتی ۹۹۰۲

Sahab 80 years' Cartography
1936-2016

Essays in honor of the late eminent scholar
ABBAS SAHAB (1921-2000)

هشتاد سال کارتوگرافی (۱۳۱۵-۱۳۹۵)

یادنامه استاد عباس سحاب

جلد دوم

زیر نظر هیأت علمی

دکتر محمدتقی رهنمایی، دکتر طهمورث ساجدی

دکتر محمود جعفری دهقی، استاد جمشید کیانفر

به اهتمام

محمدرضا سحاب

ناشر: موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی سحاب

چاپ اول، تهران ۱۳۹۶

شمارگان ۱۵۰ جلد

چاپ و صحافی چاپ روز

فهرست مطالب

۳

۵

فهرست مقالات

پیش گفتار

فهرست مقالات اهدائی

یادنامه استاد عباس سحاب «۸۰ سال کارتوگرافی سحاب»

نام نویسنده	عنوان مقاله	شماره صفحه
اشراقی، احسان	حمدالله مستوفی قزوینی	۱۳
اقتداری، محمد	یوننه چی ها	۲۵
امینی، هوشنگ	آلمانی با کنراد میلر کارتوگراف بنام آلمانی	۳۷
تهرانی، فرهاد	نقشه های کهن و پراکنده	۴۷
جعفری دهقی، محمود	پیشگامان آبشناسی در انگلستان	۶۳
جعفری دهقی، محمود	معرفی ستایش جغرافیای بنادر جنوب، کاتب: عباسقلی	
	تفرشی بازرحانی	۷۵
جعفری مذهب، محسن	منتخب التواریخ - نسیم خان خوقندی	۸۵
حقانی، نادر	کارل ریتر (آلمانی)	۹۳
راسخی، مجید	شرح نقشه کهن قاره آسیا	۱۰۳
رهنمائی، محمد تقی	سه جغرافیدان بزرگ و نامی ایران - ایرانشناس معاصر	۱۲۷
ساجدی، طهمورث	سیری در ایران شناسی فرانسه از خلال - بهره های نام آور آن	۱۳۷
ساجدی، طهمورث	البزه روکلو - جغرافیدان فرانسوی	۱۶۱
سحاب، گل صنم	آلفونس گابریل	۱۷۵
سحاب، محمدرضا	خواجه نصیرالدین طوسی	۱۸۷
سهرابی، پروانه	الکساندر فون هومبولت	۲۰۵
سیفی، محمدعلی	ناصر خسرو قبادیانی و تصویر سازی خاورمیانه در ۱۰۰۰ سال پیش	۲۱۹
فریدی مجید، فاطمه	تاریخ نقشه و نقشه نگاری (کارتوگرافی) جدید (معاصر) در ایران	۲۲۹
فیروز نیا، فیروز	پیروز سوم در چین	۲۵۱
کریم زاده، غلامرضا	اصالت نام خلیج فارس با تاکید بر حقوق بین المللی	۲۷۷
کریمی مطهر، جان الله	خانیکف، جغرافیدان و ایرانشناس روس	۲۹۱
کیانفر، جمشید	نقشه های تهران در عصر قاجار	۳۰۳

۳۱۷	شمیران	محمودیان، علی اکبر
۳۲۱	استاد سحاب و نقشه های گردشگری	مسجد جامعی، احمد
۳۲۷	تحول و تحمل فرهنگی ایران و توران باستان	وحیدوا، صنوبر
۳۳۵	ژاک دو مورگان	ودیع، کاظم
۳۴۵	سون هدین و سفر به نقاط ناشناخته شرق و ایران	ورهرام، محمدهادی
۳۶۱	وقایع نگاری کارملیت ها در اصفهان	وصفی، محمدرضا
۳۷۱	تاریخچه آمار و سرشماری در ایران	هوشمند فینی، غلامرضا
۳۸۴	منظر جهانی تجزیه و تحلیل صحنه های پذیرائی سلطنتی هند و ایرانی	ساتو، ایوان

Table of Contents

of the English & German Part

Preface	5
Borbor, Dariush: A Brief Historical Background of Sahāb G.D.I.,	7
Arakelova, Victoria: The Followers of Malak-Tawus from the Dahalu Mountains,	11
Borbor, Dariush: Bōrbōr Tribe: Research Methodology and Mapping of the Origins and Migration	17
Huber, Franz: Nachkriegs Regionalentwicklung durch Kartographie,	37
Kammerer, Peter and Sahab, Amirabbas: Production of a Remote Sensing Map of an Area of Fars near Shiraz using freely available Remote Sensing and GIS data,	45
Ormeling, Ferjan: The Rendering of Iran in a European School Atlas,	59
Sárközy, Miklós: The area of Girdkū h under Shā h Ghā zī Rustam,	73
Schumacher, Reinhold: Reisen nach Persien vor über 40 Jahren – persönliche Erinnerungen in alten Bildern,	79
Szántó, Iván: Global Perspectives: Analysis of Some Indo-Iranian Reception Scenes,	95

به نام آن که جان را فکرت آموخت چراغ معرفت در سینه افروخت

زمین گرد است چون گویی و فلک بر آن محیط و چرخان بر دو قطب
که یکی را قطب شمال و دیگری را قطب جنوب می نامند. هر گویی
که در نظر بگیرید و دو دایره ی متقاطع قائمه بر سطح آن رسم نمایید
سطح گوی به چهار قسمت تقسیم می گردد ، دایره ای که از قطب
شمال و جنوب بگذرد دایره آفاق و دایره دیگر را خط استوا خوانند .

حدود العالم من المشرق الى المغرب

پیش گفتار

استاد عباس سحاب در سوم دی ماه ۱۳۰۰ در روستای قم از توابع تفرش دیده به جهان
گشود. پدرش ابوالقاسم سحاب، رئیس معارف، ثلاث (ملایر، نهاوند، تویسرکان) و از
دانشمندان عصر خود بود که شمار تألیفاتش به بیش از هفتاد مجلد می رسد. از استاد
ابوالقاسم سحاب آثاری در حوزه های تاریخ، جغرافیا، فلسفه و علوم دینی مانند تاریخ
زندگانی حضرت سیدالشهداء (ع) ، فلسفه و اسرار حج، تاریخ نامش در ایران و تجدید
عظمت ایران: تاریخ زندگانی شاه عباس کبیر (۱۳۲۵) به جای ماند است. عباس سحاب
در کنار چنین پدری عالم و آگاه به علوم زمان خود، به ویژه تاریخ و جغرافیا رشد و پرورش
یافت.

عباس چهارساله بود که در تفرش به مکتب ملاحسین شاهمیری رفت و پس از سه سال
شاگردی در هفت سالگی به مدرسه کمالیه تهران رفت. متوسطه را در مدرسه های ابن سینا
و علمیه به پایان رساند؛ اما در سال ۱۳۱۵ یک گفت و گو مسیر زندگی وی را تغییر داد.
هنگامی که در دبیرستان بود با شنیدن صحبت های چند جهانگرد فرانسوی که در چهارراه
امیراکرم به دلیل نبود نقشه راهنمای تهران، ایرانیان را تحقیر می کردند، وی را واداشت تا

با ۲۷ ریال موجودی که تمام دارائی‌اش به شمار می‌رفت، شیشه‌ای از مرکب چین، چند متر کاغذ کالک و چند قلم هاشور تهیه کند و به تهیه نخستین نقشه تهران به خط لاتین برای گردشگران بپردازد و پس از شش ماه نخستین نقشه را ترسیم کرد. این زمان (سال ۱۳۱۵ خورشیدی / ۱۹۳۶ میلادی) را می‌توان آغاز تاسیس مؤسسه جغرافیائی و کارتوگرافی سحاب به شمار آورد.

در این مدت ذوق و استعداد سرشار عباس جوان به جغرافیا نمایان شد و تحت راهنمایی‌های پدر و آموزگاران بیشتر اوقات خود را در تهیه نقشه‌های جغرافیائی گذراند. نمونه‌ای از کار نقشه‌نگاری وی در دوره دبیرستان «نقشه کشور فرانسه» است که در ۱۳ سالگی ترسیم کرده و اکنون در آرشیو مؤسسه جغرافیائی و کارتوگرافی سحاب نگهداری می‌شود.

سحاب از کودکی به هنر عشق می‌ورزید، به نقاشی علاقه مند بود و تابلوهای چندی از او به جای ماند. به دلیل علاقه وافر به دانش جغرافیا در سال ۱۳۱۵ به همراه پدر سنگ بنای نخستین مؤسسه جغرافیائی و کارتوگرافی خصوصی ایران را گذاشت. در فاصله سال‌های ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۵، برای تهیه نقشه‌های مناطق گوناگون ایران به بیش از سی هزار شهر و روستا سفر کرد و توانست نقشه استان‌های تهران، اصفهان و مازندران را ترسیم نماید. وی در سال ۱۳۳۴ با همکاری مؤسسه کلمبوس^۱ آلمان، نخستین کره جغرافیائی را به خط و زبان فارسی تولید کرد.

افزون براین، وی دست به تهیه و تدوین نقشه‌های بزرگ ایران نظیر اصفهان، مشهد، شیراز، تبریز و اهواز و بسیاری از شهرستان‌های کشور زد. سپس موفق به تهیه نقشه‌های کشورهای همسایه و سرزمین‌های بیرون، از مرزهای سیاسی ایران گردید و طی سالهای ۱۳۳۷ تا ۱۳۴۰ نقشه کشورهای آلمان، پاکستان، ترکیه، عراق، عربستان و کویت را با کیفیتی مطلوب و زیبا ترسیم نمود.

مطالعه، پژوهش و گردآوری اسناد تاریخی و جغرافیائی خلیج فارس برای مقابله با سازندگان اسامی جعلی و اثبات حقانیت ایرانیان و اصالت نام این آبراه همیشه ایرانی از سال‌های دهه ۴۰ خورشیدی تا پایان حیات از دغدغه‌های استاد سحاب بود. وی با تشکیل نخستین نمایشگاه اسناد تاریخی و نقشه‌های جغرافیائی خلیج فارس در سال ۱۳۴۵ در محل «کافه شهرداری تهران» و تدوین و انتشار چند مجلد اطلس به زبان‌های فارسی،

عربی و انگلیسی و شرکت در مجامع علمی داخل و خارج کشور و تشکیل نمایشگاه‌ها در این زمینه اهتمام ورزید.

استاد سحاب در سال ۱۳۳۹ موفق به برپائی نخستین نمایشگاه نقشه‌های جغرافیائی در دانشسرای تهران گردید. در آن نمایشگاه شمار بسیاری از بنیادهای بزرگ جغرافیائی جهان شرکت کرده بودند. همچنین در سال‌های بعد، آثار خود و دیگر مراکز جغرافیائی را در سه نمایشگاه بر پا شده در تهران، اصفهان و آبادان به نمایش گذاشت.

در فاصله سال‌های ۱۳۴۰ تا ۱۳۵۰ علاوه بر فراهم نمودن دوره نقشه‌های آموزشی برای مدارس کشور و نقشه‌های موضوعی ایران، اطلس‌های جغرافیائی، تاریخی، کتاب‌های را حصار مرجع، اطلس نقشه‌های جغرافیائی و اسناد تاریخی درباره خلیج فارس را گردآوری و منتشر کرد. آنگاه از سال ۱۳۴۰ تا ۱۳۷۸ توفیق یافت دوره نقشه‌های تاریخی ایران را در نه انزده طعه از سلسله هخامنشیان تا دوره زندیه، تالیف و تدوین، ترسیم نموده و به چاپ برساند.

از دهه پنجاه خورشیدی استاد عباس سحاب در ادامه کار پدر، علاوه بر کارهای جاری، به طور جدی به ادامه و تکمیل کار گردآوری و پدید آوردن مهم‌ترین اثر خود پرداخت؛ اثری در بیست جلد به دو زبان فارسی و انگلیسی با عنوان *اطلس چهارده قرن هنر اسلامی* که تألیف این مجموعه با حمایت یونسکو در زمان حیات او در طول بیش از ۲۵ سال ادامه داشت و برای گردآوری منابع و تکمیل آن با ۳۲ کشور جهان سفر کرد. نخستین جلد از این اثر به هنر خوشنویسی اختصاص داشت که در سال ۱۳۸۱ پس از خاموشی استاد چاپ و منتشر شد.

مؤسسه جغرافیائی و کارتوگرافی سحاب که حاصل کار و تلاش چهار نسل خاندان سحاب است، یادگار استاد عباس سحاب به عنوان نخستین مؤسسه جغرافیائی بخش خصوصی در خاورمیانه است. این مؤسسه از معتبرترین مؤسسه‌های خصوصی جغرافیائی در جهان است که در واقع نخستین خانواده جغرافیا و از بزرگترین خانواده‌های جغرافیائی، کارتوگرافی و جغرافیای تاریخی ایران نیز به شمار می‌رود.

استاد عباس سحاب افزون بر مؤسسه جغرافیائی و کارتوگرافی سحاب، کتابخانه جغرافیائی سحاب را نیز به یادگار گذاشته است. بنیان این کتابخانه تخصصی را پدرش ابوالقاسم سحاب گذاشت؛ اما او با گردآوری منابع فراوان از سراسر جهان در جهت هرچه غنی‌تر کردن آن کوشید. این کتابخانه تخصصی هم‌اکنون دارای چندین هزار جلد کتاب و

تقریباً به همین اندازه نشریات ادواری در زمینه جغرافیا و نیز بیش از ده ها هزار قطعه نقشه از ایران و جهان است. پس از درگذشت استاد سحاب نیز علی‌رغم کمبود جا و فضای لازم، با تلاش مدیر و کارکنان مؤسسه در جهت غنی کردن هرچه بیشتر آن همواره اطلس‌ها، نقشه‌ها و دیگر منابع جدید از سراسر جهان تهیه و به این کتابخانه تخصصی اضافه شده و می‌شود.

استاد عباس سحاب مؤلف، نقشه‌نگار و ناشر صدها اطلس و نقشه جغرافیائی از شهرها و استان‌های ایران، کشورهای خاورمیانه، خلیج فارس و دودمان‌های تاریخی ایران بود که با ابداع سبکی نوین در طراحی و ترسیم نقشه‌های جغرافیائی به عنوان یکی از نقشه‌نگاران صاحب‌سبک در دنیا مطرح شد.

او از زمان تحصیل، بیشتر اوقات خود را صرف ترسیم، تولید، تکثیر و چاپ نقشه و رواج کاربرد آن در جامعه می‌کرد. وی می‌کوشید مردم را بیش از پیش با نقشه و جغرافیا آشنا سازد و با نیروی مدبرانه‌اش عشق به کار و با اندیشه اعتلاء و پیشرفت ایران، توانست بیش از ۲۷۰۰ اثر ارزشمند از خود باقی‌گذارد. به حق می‌توان گفت دانش آموخته‌ای در ایران نیست که اثری از استاد سحاب ندیده و نداشته باشد و یا دست کم با نام سحاب آشنا نباشد.

او بنیان‌گذار دانش نقشه‌نگاری (کارتوگرافی)^۱ به شیوه نوین در ایران است و از سوی دیگر، یکی از آخرین بازماندگان نسل نقشه‌نگاران قدیمی و صاحب‌سبک در جهان است. وی نخستین تهیه‌کننده گره جغرافیائی به زبان فارسی، مؤلف و ناشر صدها اطلس و نقشه جغرافیائی و کارهای پژوهشی در حوزه جغرافیا است. به طول زندگی خود تلاش کرد منابع علمی ارزشمندی برای دانشجویان، پژوهشگران و دانشمندان این حوزه گردآوری کند. ایشان برای استفاده ایرانیان در مدارس و مراکز آموزشی از نقشه‌های بزرگ جغرافیائی به زبان فارسی با مؤسسه‌هایی چون «وسترمن»^۲، «هرمان شرودن»^۳، «کارل ونشو»^۴ و «کارتوگرافی هوپر»^۵ همکاری و هم‌چنین به تهیه و تالیف *اطلس بین‌المللی ایران و جهان* جهان به زبان فارسی اقدام نمود.

^۱ Cartography

^۲ Georg Westermann Verlag

^۳ Hermann Schroedel

^۴ Karl Wenschow

^۵ Kartographie Huber

استاد سحاب علاوه بر آنکه در تهیه و انتشار نقشه‌های ایران و جهان کوشید، در تأسیس شرکت‌ها و مؤسسات علمی و فرهنگی نیز اهتمام ورزید که از آن جمله به تأسیس شرکت تولید نرم افزارهای آموزشی ایران با مشارکت شرکت صنایع آموزشی و شرکت گئورگ وسترمن آلمان به نام «شرکت دیدآموز»، مشارکت در تأسیس «شرکت تهیه و نشر فرهنگنامه کودکان و نوجوانان و نیز شرکت پخش و توسعه کتاب ایران (پکا)، تأسیس «چاپخانه جغرافیائی سحاب» در هشتگرد و «بنیاد فرهنگی سحاب»، می‌توان اشاره کرد. استاد سحاب از اعضای فعال انجمن جهانی کارتوگرافی (I.C.A.) بود و در بیشتر همایش‌های جهانی که در کشورهای گوناگون تشکیل می‌شد، شرکت می‌جست. وی همچنین در سفرهای خود از دانشگاه‌ها و مراکز علمی و محافل فرهنگی جهان به ویژه بنیادهای جغرافیائی، بازدید می‌کرد و با شخصیت‌های جهانی در زمینه جغرافیا دیدار و تبادل نظر می‌کرد.

استاد سحاب همچنین نخستین اطلس اسناد تاریخی و نقشه‌های جغرافیائی خلیج فارس را در ۱۳۴۹ میلادی منتشر کرد تا نقشه‌های جعلی را که در این باره با اسامی نادرستی به جای نام صحیح آب فارس در آن به کار رفته بود، اصلاح کنند. مبارزه با اسامی مجعول تا پایان حیات آن استاد بزرگ ادامه داشت و پس از وی نیز این تلاش و مبارزه در موسسه سحاب ادامه دارد.

استاد سحاب در ۱۴ فروردین ۱۳۷۹ به اثر دایرة هستی بیرون نهاد و در قطعه هنرمندان و دانشمندان ایران در بهشت زهراى تهران، خاک سپرده شد، روانش شاد. نگارنده افتخار دارد که در طول ایام پر برکت زندگی آن استاد فرزانه، درسفر و حضر در خدمت وی بوده و لحظه‌ای از وی غافل نشدم و در محضر آن بزرگوار تلمذ کرده و بهره‌ها بردم و چون شاگردی تشنه و عاشق، تا توانستم از این دریای عظیم علم و دانش و معرفت سیراب شدم و به قدر بضاعت مزجات خود در امور جغرافیا و نقشه نگاری از این خرمن دانش خوشه چینی کردم.

آب دریا را اگر نتوان کشید هم به قدر تشنگی باید چشید

از دهه ۴۰ خورشیدی برای ارتقای دانش و هنر نقشه نگاری میهن عزیز، با یاری استاد به مطالعه و بررسی آثار مؤسسات مشابه در دیگر کشورها پرداختیم و با مکاتبه و سپس بازدیدهای مختلف در طول ۲۵ سال (۱۳۵۰ تا ۱۳۷۵) و سفر به کشورهای پیشرفته اروپائی از اسکاندیناوی تا ایتالیا و از آلمان و اتریش تا فرانسه و انگلیس و اسکاتلند و

بالاخص سوئیس که با اساتیدی چون «پروفسور ادوارد ایمهوف»^۱ شاهکارهای نقشه نگاری جهان را آفریده بود، این قاره بزرگ را در سفرهای مکرر درنوردیده و از هریک از ملاقات ها و بازدیدها بهره ها گرفتیم و دانش و توان علمی مؤسسه سحاب را در زمینه فعالیت های مشترک علمی و فرهنگی افزایش دادیم.

حاصل دیگر این سفرها انجام طرح های مشترک و خرید دانش فنی و کپی رایت بسیاری از آثار ارزشمند آن مؤسسات از نقشه ها و اطلس ها و چاپ و انتشار این آثار به خط و زبان فارسی برای استفاده دانش آموزان و مدارس ایران بود که از یک سو موجب بالا بردن سطح آشنایی دانش جغرافیا در کشور و از سوی دیگر موجب افزایش کیفیت آثار مؤسسه جغرافیائی سحاب گردید، به نحوی که امروز حاصل این تلاش و کوشش همانا برابری سطح کیفیت نقشه ها، اطلس ها و دیگر آثار مؤسسه جغرافیائی و کارتوگرافی سحاب با مؤسسات مشابه در کشورهای پیشرفته جهان می باشد.

به طور خلاصه، این بار دیگر نگارنده آن است که همه عمر خود را در این مؤسسه فرهنگی در جهت توسعه و بسط و بساز و ساختن آن مصروف داشته و از ۱۳ سالگی یعنی آغاز دوره دبیرستان (بصورت نیمه وقت) و تا دوره دانشگاه^۲ تا امروز به طور تمام وقت و بدون وقفه عمر و زندگی خود را در خدمت مؤسسه جغرافیائی سحاب بوده است و تا پایان حیات آن وجود نازنین در خدمت وی و همراه وی، تحمل سختی ها و ناکامی ها پیوسته به گسترش فعالیت های مؤسسه سحاب ادامه داده و تا آن زمان که استاد عباس سحاب چون خورشیدی تابان مؤسسه سحاب را در نهایت بزرگی و شکوه و روشنائی می بخشید، در کنارش بودم. پس از خاموشی آن بزرگوار نیز تا به امروز با کمک همسر و فرزندانم، به قدر بضاعت خود ادامه دهنده راه آن استاد فرزانه بوده ام.

در ادامه این راه خطیر، چه سختی هایی را که متحمل نشده ام در نیاب آن وجود سایه گستر، که همواره در کشاکش مشکلات و ناملازمات، یگانه حامی و پشتیبان این بنده ضعیف بود، اکنون که از سعادت حمایت و پشتیبانی معنوی وی محروم گشته ام، با توکل و به یاری خداوند، تا جان در بدن دارم از پای ننشسته و امیدوارم بتوانم این امانت را که حاصل زحمات ۸۰ ساله سه نسل میباشد، با رفع مشکلات و موانع موجود، برای ادامه کار به فرزندانم که در حقیقت نسل چهارم خاندان سحاب می باشند تحویل دهم.

^۱ Prof. Eduard Imhof

^۲ - لازم به ذکر است که دوره دانشگاه را در اولین برنامه آموزش دوره شبانه دانشگاه ملی ایران (شهید بهشتی) از ساعت ۱۷ تا ۲۱ گذراندم و به طور تمام وقت تا ساعت ۴ بعدازظهر در مؤسسه مشغول به کار بودم.